

พระราชบัญญัติการศึกษา: ความสำคัญต่อการจัดการเรียนในศตวรรษที่ 21

The Education Act: Significance for Learning Management in the 21st Century

พานุมาศ หมอสินธ์* พรทิพย์ ครามจันทิก* อธิฤทธิ์ ลีลาคุชฎีเลิศ**

เกษม ศุภสิทธิ์** อินทิรา มุงเมือง**

Panumat Mosin* Phronntip Khamjantuek* Ittirit Leeladusadeelert**

Kasem Suphasit** Intira Moogmaung**

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*

Pibulsongkram Rajabhat University*

สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก**

Pacific Institute of Management Science**

บทคัดย่อ

พระราชบัญญัติการศึกษามีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 สำหรับบทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เพื่อจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องถูกต้องตามบริบทตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และเพื่อจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21

แนวคิดที่สามารถสรุปได้ดังนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติของการจัดการศึกษาสำหรับประเทศไทยโดยมีคำสำคัญ คือพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขซึ่งในทุกมาตราสามารถส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนรู้อันนำไปสู่การพัฒนาคนในศตวรรษที่ 21 ลักษณะและบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านสังคมวัฒนธรรม เทคโนโลยี ส่งผลให้กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องปรับตัวเองเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาวะการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด19 (covid19) ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการศึกษา กระบวนการเรียนอย่างสร้างสรรค์จึงสามารถนำมาใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนได้เพื่อปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ในเชิงลึกศตวรรษที่ 21 เป็นยุคสมัยแห่งการเปลี่ยนแปลงทุกด้านเช่นการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การยับยั้งทางด้านเทคโนโลยีหรือแม้กระทั่งการนำข้อมูลต่างๆ มากมายมาเป็นฐานแห่งการพัฒนากระบวนการต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาทำอย่างไรจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงและสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างดีและมีสมรรถนะในการใช้ชีวิตเพื่อตอบโจทย์บริบทในศตวรรษที่ 21 ต่อไป

คำสำคัญ :พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติการจัดการเรียนรู้ การศึกษาในศตวรรษที่ 21

Abstract

The Education Act is important for teaching and learning in the 21st century. This article aims to study the National Education Act To manage learning in accordance with the context according to the National Education Act and to organize education in line with education in the 21st century. The concept can be summarized as follows. The National Education Act is the importance of providing education for Thailand with a key word. It is to develop Thai people to be human beings who are complete in body, mind, intelligence, knowledge and morality, having ethics and culture in life able to live with others happily in every section It can promote human resource development to lead learning management leading to the development of people in the 21st century. Characteristics and social contexts are rapidly changing in terms of society, culture, and technology, resulting in the learning management process having to adapt. In order to keep up with the rapid changes, especially the outbreak of the coronavirus (covid19). directly affect the education. The creative learning process can used as a guideline for the development of teaching and learning in order to adapt to the changes that occur in order for the learners to have an in-depth learning process. The 21st century is an era of change in all aspects. such as social change shift in technology or even bringing information as a base for the development of various processes. In particular, how to manage education will enable learners to make changes and be able to live well and have the capacity to live in order to meet the 21st century context.

Keyword: National Education Act, learning management, 21st century education

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติมีความสำคัญในการกำหนดแนวทางและกรอบการจัดการศึกษาของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดระเบียบการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจสามารถทำให้กระบวนการทั้งหมดอยู่ในวิถีสากลเดียวกันและโดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความสำคัญต่อระบบการศึกษาเป็นส่วนช่วยในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งเป็นส่วนสำคัญต่อการพัฒนาประเทศให้ก้าวเข้าสู่ความเจริญได้อย่างยั่งยืน ตลอดจนเกิดสมรรถนะในศตวรรษที่ 21 เช่น ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถใช้เทคโนโลยี ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา และความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวดที่ 1 บททั่วไปความมุ่งหมาย และหลักการ ในหมวดที่ 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (พรบ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542) เห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนควรมุ่งเน้นตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องด้วยตามหมวดที่ 6 มีคำสำคัญอยู่หลายคำแต่ที่เป็นคำหลักของการจัดการเรียนรู้คือมุ่งเน้นในการพัฒนาคนไทย

เพราะฉะนั้นการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องพัฒนาในทุกมิติของการศึกษาไทยเพื่อเน้นในเรื่องการพัฒนาทรัพยากรที่สำคัญดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งเป็นพลังในการขับเคลื่อนที่มีส่วนในการผลักดันขีดความสามารถการพัฒนาประเทศได้อย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าด้านอื่นเลยได้แก่ ด้านวัยเรียน การพัฒนาเด็กวัยเรียนเพื่อรองรับนโยบาย ประเทศไทย 4.0 มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าวัยแรกเกิด 1,000 วัน โดยต้องเน้นหลักการส่งเสริมให้มนุษย์ได้รับการพัฒนาตามบุคลิกลักษณะ(personality)และความสามารถ(Competence) อันแตกต่างของผู้เรียนเป็นสำคัญ ระบบการศึกษาต้องมีหลากหลายไม่มีการปิดกั้นความคิดต้องกระตุ้นให้มีความคิดสร้างสรรค์ในการทำสิ่งใหม่ๆ ให้มีแนวทางในการสำรวจความสามารถและบุคลิกลักษณะที่เหมาะสมตลอดเวลาเพื่อให้นักเรียนได้เติบโตและทำงานในสิ่งที่ชอบและสอดคล้องกับบุคลิกภาพของเด็กในขณะเดียวกันคุณครูต้องมีทักษะที่ดีในการร่วมสำรวจความต้องการ ความสามารถและบุคลิกภาพที่เหมาะสมของเด็กในแต่ละคน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับเด็กวัยเรียน คือ 1.ปฏิรูประบบการศึกษา ให้มีหลายระบบและเด็กสามารถเลือกออกแบบการเรียนการสอนเองได้ตั้งแต่ประถมศึกษา ไม่ใช่ระบบเดียวกันทั้งประเทศอย่างที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ซึ่งง่ายต่อการทำงานแต่ไม่เป็นประโยชน์กับประเทศชาติ 2. สร้างสภาพแวดล้อม (Ecosystem) ที่ดีให้แก่เยาวชนในการเรียนรู้เพื่อเป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบ มีวินัย มีความเป็นผู้นำมีความอดทน มีความคิดสร้างสรรค์ มีความใฝ่รู้ มีจิตสำนึกต่อส่วนรวมและประเทศชาติและคนเก่งของสังคม ภาครัฐและเอกชนต้องมีส่วนร่วมในการวางแผน ออกแบบ และดำเนินการ 3. สร้างแรงบันดาลใจ (Passion) ในการพัฒนาศักยภาพและองค์ความรู้ของตนเองจากความฝัน ความถนัด และทักษะแห่งตน และการให้โอกาสของสังคมที่เปิดกว้าง 4. ปรับค่านิยมของสังคมให้มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนวิชาชีพ (Vocational Education) ให้การยอมรับและยกย่องว่าเป็นผู้มีบทบาทในการพัฒนาประเทศอย่างมีศักดิ์ศรีตลอดจนได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม 5. ส่งเสริมให้เยาวชนมีสมรรถนะด้านภาษาต่างประเทศที่เป็นสากล และเทคโนโลยีสารสนเทศ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ในการพัฒนาบุคลากรวัยเรียนเพื่อก้าวสู่ ประเทศไทย 4.0 คือระบบการศึกษาที่เน้น“เด็กเป็นศูนย์กลางอย่างแท้จริง”ส่งเสริมให้เด็กได้รับการพัฒนาตามความสามารถและความถนัดเฉพาะตน ระบบการศึกษาต้องมีหลากหลายไม่มีการปิดกั้นความคิด ต้องกระตุ้นให้มีความคิดสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง มุ่งสร้างครูที่มีคุณภาพและได้รับการยกย่อง รวมถึงสื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพทั้งในและนอกโรงเรียน(ผู้เข้ารับการอบรมโครงการพัฒนานักบริหารระดับสูง: ผู้บริหารส่วนราชการ (นบส. 2) (รุ่นที่ 9).การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อขับเคลื่อนนโยบาย “ประเทศไทย 4.0” .พ.ศ. 2560 สำนักงาน ก.พ.) จากบทความข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ทรัพยากรมนุษย์ถือได้ว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งโดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดกระบวนการเรียนให้สอดคล้องกับบริบทโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วจากคำสำคัญดังกล่าวจะเห็นว่ามีรูปแบบการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเพราะเป็นรูปแบบการเรียนที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ตามประสบการณ์การรับรู้ของแต่ละคน ดังนั้นพระราชบัญญัติการศึกษาจึงเป็นเสมือนหนึ่งกรอบแนวทางที่มีความชัดเจนและทำให้เกิดความเข้าใจต่อการจัดระบบการเรียนการสอน การพัฒนาการเรียนรู้อีกเพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและเท่าทันต่อการก้าวไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เพื่อจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องถูกต้องตามบริบทตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และเพื่อจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21

สาระสำคัญ

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้มุ่งศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนและกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญ อิงกับสมรรถนะในศตวรรษที่ 21 โดยมีเนื้อหาสำคัญ ดังนี้

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
2. การจัดการเรียนและกระบวนการจัดการเรียน
3. สมรรถนะในศตวรรษที่ 21

จากเนื้อหาทั้ง 3 ข้างต้นถือว่ามีความสำคัญต่อการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทยในวัยเรียนเพื่อตอบคำถามสำคัญว่า การจัดการเรียนในปัจจุบันสามารถพัฒนาผู้เรียนได้มากน้อยขนาดไหน จึงจำเป็นต้องศึกษาและทำความเข้าใจเพื่อให้สามารถหลอมรวมความสำคัญต่างๆ ของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อตอบโจทย์ การดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 หรืออาจเรียกว่า “ทักษะศตวรรษที่ 21” โดยจะสรุปสาระสำคัญ

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

หมวด 1 ความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 6-7

จัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้อง การเมือง การปกครอง สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ภาควิชาใจในความเป็นไทย อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

การศึกษาตลอดชีวิต มาตรา 8

พัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

การจัดระบบโครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา มาตรา 9

มีเอกภาพด้านนโยบายหลากหลายในการปฏิบัติกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และ อปท. กำหนดมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพ ระดมทรัพยากร และมีส่วนร่วมบุคคล ชุมชนและองค์กรต่างๆ

หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา

สิทธิ เรียนฟรี อย่างน้อย 12 ปี อย่างมีคุณภาพ สิทธิและโอกาสพิเศษ สำหรับผู้มีความบกพร่องพิการ ทูพลภาพ ตั้งแต่แรกเกิดหรือบุคคลไม่สามารถพึ่งตนเองได้ จัดรูปแบบการศึกษาที่เหมาะสมกับผู้ที่มีความสามารถพิเศษ หน้าที่ ส่งบุตรหลานหรือบุคคลในความดูแลได้รับการศึกษาภาคบังคับ

สิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมาตรา 12

รัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น

สิทธิของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง มาตรา 13

สนับสนุนจากรัฐ อบรมเลี้ยงดู การให้การศึกษา เงินอุดหนุน จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่บุตรหลาน
ลดหย่อนภาษีหรือยกเว้นภาษี ค่าใช้จ่ายในการศึกษา

ผู้สนับสนุนการจัดการศึกษามาตรา 14

ความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูเงินอุดหนุนการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษี

หมวด 3 ระบบการศึกษามาตรา 15-21 มี 3 รูปแบบ ดังนี้

การศึกษาในระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษานอกระบบการศึกษาในระบบ การศึกษาขั้น
พื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 12 ปี ระดับและประเภทเป็นไปตามกฎหมายกำหนด การศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับต่ำ
กว่าปริญญา ระดับปริญญา

การศึกษาภาคบังคับมาตรา 17

ให้การศึกษาภาคบังคับ 9 ปี เด็กมีอายุย่างปีที่ 7 เรียนถึงย่างปีที่ 16 ยกเว้นสอบได้ชั้นปีที่ 9 การนับ
อายุ เป็นไปตามกฎกระทรวง

การจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาดังนี้

มาตรา 18 สถานพัฒนาปฐมวัย

ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น โรงเรียนของ
รัฐ เอกชนโรงเรียนสังกัดสถาบันพุทธศาสนา หรือศาสนาอื่น ศูนย์การเรียนรู้ สถานที่เรียนที่หน่วยงานจัดการศึกษา
นอกโรงเรียน บุคคล ..ชุมชนและองค์กรต่างๆเป็นผู้จัด

หมวด 4 แนวการจัดการศึกษามาตรา 22-30

ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถพัฒนาตนเองได้มีความสำคัญที่สุด แนวทางของการจัดการศึกษาทุก
ระบบต้องเน้นความสำคัญดังต่อไปนี้ ความรู้ กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมตามระดับ
คุณธรรม

หมวด 5 การบริหารและการจัดการศึกษามาตรา 33-46

ส่วนที่ 1 การบริหารและการจัดการศึกษาของรัฐกระทรวงมีอำนาจหน้าที่

ส่งเสริมและกำกับดูแลการศึกษาทุกระดับ กำหนดนโยบาย แผนและมาตรฐาน สนับสนุน
ทรัพยากรเพื่อการศึกษา ส่งเสริม ประสานงานการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและกีฬา ติดตาม ตรวจสอบ
ประเมินผลการจัดการศึกษา ราชการอื่นที่มีกฎหมายกำหนดเป็นอำนาจหน้าที่ในกระทรวง

โครงสร้างการจัดระเบียบบริหารราชการในกระทรวง 4 องค์กรหลัก

สภาการศึกษาคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาคณะกรรมการ
การอุดมศึกษา

หมวด 7 ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา มาตรา 42-57

องค์กรวิชาชีพ กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ออกและเพิกถอนใบประกอบวิชาชีพกำกับดูแล การ
ปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณผู้บริหารต้องมีใบประกอบวิชาชีพครูต้องมีใบประกอบวิชาชีพผู้บริหาร

ครูต้องมีใบประกอบวิชาชีพครูคณาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษาในระดับอุดมศึกษาระดับปริญญาไม่ต้องมีใบประกอบวิชาชีพครู

หมวด 8 ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มาตรา 48-62

ระดมทรัพยากรลงทุนการจัดการศึกษารัฐเอกชนองค์กรปกครองท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชนองค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพสถาบันศาสนา สถาบันประกอบการ สถาบันสังคมอื่น

หมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

จัดสรรคลื่นความถี่ สื่อตัวนำและโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการส่งวิทยุกระจายเสียง โทรศัพท์ ส่งเสริมและสนับสนุนในการผลิตและพัฒนาแบบเรียน ตำรา สื่อ พัฒนาบุคลากรด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยี ส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนา การผลิตและพัฒนาเทคโนโลยี รัฐต้องจัดให้มีหน่วยงานกลางทำหน้าที่พิจารณา เสนอนโยบาย แผน ส่งเสริม และประสานการวิจัย การพัฒนา และการใช้เทคโนโลยี ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

(พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับ 2. เว็บไซต์)

สรุปแนวคิดที่ได้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกล่าวโดยสรุปเป็นความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับประเทศไทย โดยมีคำสำคัญ คือพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกำหนด สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขซึ่งในทุกมาตราสามารถส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนรู้สู่การพัฒนาคนในศตวรรษที่ 21

การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

การจัดการเรียนรู้ถือว่ามีส่วนสำคัญต่อกระบวนการเรียนการสอนเป็นอย่างมากเพราะเป็นส่วนสำคัญต่อการออกแบบระบบการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการเรียนการสอนที่ต้องยึดทักษะ สมรรถนะ ศตวรรษที่ 21 การจัดการเรียนจึงมุ่งเน้นในกระบวนการที่ต้องคำนึงถึงเป้าหมายที่ผู้เรียนจำเป็นต้องมีเพื่อทำให้เกิดสมรรถนะที่สอดคล้อง โดยที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจบริบทต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งจากสังคมขนาดเล็กไปจนถึงขนาดใหญ่ และเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากภาวะโรคระบาดด้วย จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งต่อการดำรงชีวิตและการศึกษาตลอดจนทุกสิ่งที่เกี่ยวข้องดังนั้นความสำคัญของการจัดการเรียนเพื่อตอบสนองต่อทักษะ สมรรถนะ ศตวรรษที่ 21 ดังต่อไปนี้

กระบวนการเรียนแบบบูรณาการ (Integrated Learning)จากแนวทางการจัดการศึกษาและการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาตินั้น จะเห็นได้ว่าเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมโดยมุ่งเน้นให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนมากขึ้น เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติและสามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตได้การจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อสนองตอบให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะดังกล่าวมีมากมายหลายกระบวนการ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการเป็นวิธีการหนึ่งที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเป็นการเรียนรู้ที่อาศัยความเชื่อมโยงความรู้ต่างๆ

เพื่อจะได้นำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ / กระบวนการเรียนรู้ และคุณธรรม ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา การบูรณาการเป็นการผสมผสานประสบการณ์การเรียนรู้และอาจจะเป็นการผสมผสานเนื้อหาวิชาต่างๆในหมวดวิชาเดียวกันหรือต่างหมวดวิชาให้มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย ตลอดจนสามารถนำประสบการณ์ต่างๆที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงมีรายละเอียดโดยสังเขป ดังนี้

ทฤษฎีการเรียนรู้ในด้าน Cognitive ที่ใช้ Constructivism Approach หลักสำคัญของ Constructivism คือ ผู้เรียนต้องสร้างความรู้เองโดยครูเป็นผู้ช่วย โดยจัดหาข้อมูลข่าวสารให้แก่ผู้เรียนหรือให้โอกาสผู้เรียนได้ค้นพบด้วยตนเอง และเป็นผู้ลงมือกระทำและปฏิบัติการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การถ่ายโยงการเรียนรู้ (Transfer of Learning) การถ่ายโยงการเรียนรู้ หมายถึง การนำสิ่งที่เรียนรู้แล้วไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ การถ่ายโยงการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่สำคัญเพราะวัตถุประสงค์ของการศึกษาประการหนึ่งก็คือ การเตรียมผู้เรียนให้สามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในอนาคตทั้งในด้านการประกอบอาชีพ และการแก้ปัญหาในรูปแบบต่างๆในชีวิตประจำวัน จะช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นความสัมพันธ์ของวิชาต่างๆ กับชีวิตจริงมากขึ้นตลอดจนมองเห็นประโยชน์ในสิ่งที่เรียกว่าสามารถนำไปใช้ได้

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ (Learning Integration) อาจจัดได้ 2 ลักษณะ คือ

1.การบูรณาการภายในวิชา (Intradisciplinary Instruction) เป็นการบูรณาการที่เกิดขึ้นภายในขอบเขตของเนื้อหาเดียวกัน วิชาที่ใช้หลักการบูรณาการภายในวิชาเดียวกันมากที่สุด คือวิชาภาษา หรือกระบวนการทางภาษาซึ่งประกอบด้วยการฟังการพูด การอ่าน และการเขียน เนื่องจากมีความเกี่ยวพันกันหลายแบบนอกจากวิชาภาษาแล้วยังมีวิชาสังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ก็ใช้หลักการเชื่อมโยงภายในวิชาได้

2.การบูรณาการระหว่างวิชา (Interdisciplinary Instruction) เป็นการเชื่อมโยงหรือรวมศาสตร์ต่างๆ ตั้งแต่ 2 สาขาวิชาขึ้นไปภายใต้หัวเรื่อง (Theme) เดียวกัน เป็นการเรียนรู้โดยใช้ความรู้ความเข้าใจและทักษะในศาสตร์หรือความรู้ในวิชาต่างๆมากกว่า 1 วิชาขึ้นไป เพื่อการแก้ปัญหาหรือการแสวงหาความรู้ความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง การเชื่อมโยงความรู้และทักษะระหว่างวิชาต่างๆ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้ง ไม่ใช่เพียงผิวเผินและมีลักษณะใกล้เคียงกับชีวิตจริงมากที่สุดซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทั้ง 2 ลักษณะนั้น สามารถจัดเป็นรูปแบบของการบูรณาการ (Models of Integration) ได้ 4 รูปแบบ คือ

1.บูรณาการแบบสอดแทรก (Infusion Instruction) การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบนี้ผู้สอนในวิชาหนึ่งสอดแทรกเนื้อหาของวิชาอื่นๆเข้าในการเรียนการสอนของตน เป็นการสอนตามแผนการสอนและประเมินผลโดยผู้สอนคนเดียว วิธีนี้ถึงแม้ว่าผู้เรียนจะเรียนจากผู้สอนคนเดียวแต่ก็สามารถมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างวิชาหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆได้

2.บูรณาการแบบขนาน (Parallel Instruction) การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบนี้ ผู้สอนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปสอนต่างวิชากัน ต่างคนต่างสอน แต่ต้องวางแผนเพื่อสอนร่วมกัน โดยมุ่งสอนหัวเรื่อง / ความคิดรวบยอด / ปัญหาเดียวกัน ระบุสิ่งที่ทำร่วมกันและตัดสินใจร่วมกันว่าจะสอนหัวเรื่อง / ความคิดรวบยอด / ปัญหานั้นๆอย่างไร ในวิชาของแต่ละคนใครควรสอนก่อนหลังงานหรือการบ้านที่มอบหมายให้ผู้เรียนทำจะแตกต่างกันออกไปในแต่ละวิชา แต่ทั้งหมดจะต้องมีหัวเรื่อง/ ความคิดรวบยอด / ปัญหาร่วมกัน การสอนแต่ละวิชาจะเสริมซึ่งกันและกันทำให้ผู้เรียนมองเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันระหว่างวิชาหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้

3. บูรณาการแบบสหวิทยาการ (Multidisciplinary Instruction) การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบนี้ คล้ายกับบูรณาการแบบขนาน กล่าวคือ ผู้สอนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป สอนต่างวิชากันมาวางแผนเพื่อสอนร่วมกัน โดยกำหนดว่าจะสอนหัวเรื่อง / ความคิดรวบยอด / ปัญหาเดียวกัน ต่างคนต่างแยกกันสอนตามแผนการสอนของตน แต่มอบหมายให้ผู้เรียนทำงานหรือโครงการร่วมกัน ซึ่งจะช่วยเชื่อมโยงความรู้สาขาวิชาต่างๆ เข้าด้วยกันจนสร้างชิ้นงานได้ ผู้สอนในแต่ละวิชาจะกำหนดเกณฑ์เพื่อประเมินผลชิ้นงานของผู้เรียนในส่วนวิชาที่ตนสอน

4. บูรณาการแบบข้ามวิชา (Transdisciplinary Instruction) การจัดการเรียนการสอนรูปแบบนี้ผู้สอนที่สอนวิชาต่างๆ ร่วมกันวางแผน ปรีกษาหรือกำหนดหัวเรื่อง / ความคิดรวบยอด / ปัญหาเดียวกัน จัดทำแผนการสอนร่วมกันแล้วร่วมกันสอนเป็นคณะ (Team) โดยดำเนินการสอนผู้เรียนกลุ่มเดียวกันมอบหมายงาน / โครงการให้ผู้เรียนเรียนทำร่วมกันผู้สอนทุกวิชากำหนดเกณฑ์เพื่อประเมินผลชิ้นงานของผู้เรียนร่วมกัน การเรียนการสอนแบบบูรณาการ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างหลากหลาย อย่างไรก็ตามการจัดการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการสามารถสรุปได้ดังนี้

สามารถตรวจสอบได้จากตัวชี้วัด คือ ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างวิชาสามารถนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาได้ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการสร้างชิ้นงาน และนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาในลักษณะองค์รวมมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างวิชาและลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาในแต่ละวิชาผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยใช้วิธีการผสมผสานกันระหว่างสาระความรู้ กระบวนการ คุณธรรม และลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างไม่จำกัด เพราะผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการเรียนตลอดชีวิต

ส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายรูปแบบ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้สำหรับการปกครองระบอบประชาธิปไตย รู้จักการเคารพในสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น โดยคำนึงถึงความคิดเห็นและผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

(การศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21.เว็บไซต์)

การออกแบบการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์

กระบวนการทัศน์การเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์มุ่งสร้างความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับ 1)แนวคิดการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ 2) งานสร้างสรรค์เข้ามาแทนที่งานประจำ 3) การสร้างสรรค์คือจุดเน้นของการเรียนรู้ 4) พลังความคิด และ 5) การเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ใน New normal โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. การเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ หมายถึง การเรียนรู้ที่เสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนผ่านการลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์โดยมีผู้สอนเป็นโค้ชและมอบความรักความเอาใจใส่ให้ผู้เรียนใช้ศักยภาพสูงสุดในการเรียนรู้

2. ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในปัจจุบันได้ส่งผลให้การทำงานในอาชีพต่างๆ มีลักษณะเป็นงานสร้างสรรค์ (Creative work) มากขึ้น

3. การสร้างสรรค์ (Creativity) คือจุดเน้นในการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกระดับการศึกษา ศักยภาพด้านการสร้างสรรค์จะเป็นปัจจัยกำหนดให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานใดๆ ได้อย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

4. พลังความคิด (Power Thinking) คือ ความคิดที่ดี ความคิดเชิงบวกซึ่งเป็นรากฐานของการเรียนรู้ พลังความคิดเป็นความคิดที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จ

5. ผู้สอนและผู้เรียนต้องมีการปรับตัวในการเรียนรู้โดยปรับเปลี่ยนจากวิธีการเดิมๆ ที่คุ้นเคยไปสู่วิธีการใหม่ๆ ที่ไม่คุ้นเคย แต่ยังคงมีเป้าหมายเหมือนเดิมคือการเรียนรู้เชิงลึก รู้จริง รู้ชัด

แนวคิดการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์

วิชัย วงษ์ใหญ่และมารุต พัฒผล.(2563) ได้อธิบายการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ (Creative Learning) หมายถึง การเรียนรู้ที่เสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนผ่านการลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ (Creative activities) โดยมีผู้สอนเป็นโค้ช (Coach) และมอบความรักความเอาใจใส่ (Care) ให้ผู้เรียนใช้ศักยภาพสูงสุดในการเรียนรู้การเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์เป็นการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์การเรียนรู้ในปัจจุบันที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เชิงลึก (Deep learning) อย่างแท้จริง คือ รู้จริง รู้ชัด

ซึ่งในยุค New normal ผู้เรียนจะมีพื้นที่การเรียนรู้ของตนเอง นำพลังความคิดและพลังสร้างสรรค์ (Creative power) ที่มีอยู่ในตนเองออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวมอย่างมีความสุข โดยที่ความสุขจากการเรียนรู้และความสุขจากการให้เป็นโจทย์ใหญ่ของการเรียนรู้ทั้งปวงในการที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในอนาคต คือเรียนรู้สิ่งต่างๆ ด้วยความตั้งใจ ใส่ใจและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์จริงได้ ผู้สอนยุคใหม่ในสังคม New normal จัดการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายตอบสนองธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียนโค้ชผู้เรียนด้วยความรักความเมตตา ดูแลเอาใจใส่กระบวนการคิดและกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนได้รับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องพร้อมทั้งได้ฝึกทักษะกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ ที่เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตลอดจนทักษะการคิดขั้นสูง

การเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์มีองค์ประกอบ 3 ประการ ได้แก่

- 1) การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่มีความสร้างสรรค์ (Creative activities)
- 2) การโค้ชของผู้สอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ (Learning Coach)
- 3) การให้ความรักความเมตตาและเอาใจใส่ผู้เรียน (Care)

สรุปคือ Creative Coach Care ซึ่งเป็นแกนหลักโดยที่องค์ประกอบทั้ง 3 ประการ มีความเชื่อมโยงและสัมพันธ์กันในลักษณะบูรณาการเป็นองค์รวมที่ต่างเกื้อหนุนซึ่งกันและกันโดยมีเป้าหมายคือคุณภาพของผู้เรียนการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ในสังคมยุค Disruptive Innovation เน้นการพัฒนาผู้เรียนทุกคน ให้มีความเจริญงอกงามทางการเรียนรู้อย่างรวดเร็วและเข้มแข็ง (Mastering Growth) ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและผู้สอนมีบทบาทเป็นโค้ชการเรียนรู้กระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ศักยภาพของตนเองในการเรียนรู้ให้มากที่สุดซึ่ง Mastering Growth คือ ความเจริญงอกงามทางการเรียนรู้อย่างรวดเร็วและเข้มแข็งนี้หมายถึงการที่ผู้เรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้อย่างรวดเร็วและเป็นการเรียนรู้ที่ยังรากลึกอยู่ในตัวผู้เรียน ทำให้สามารถนำสิ่งที่เรียนรู้นั้นมาใช้ในการสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และแม่นยำ โดย Mastering Growth เกิดขึ้นจากการที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติการเรียนรู้อย่างจริงจังและตั้งใจ (Active Deep Learning)

Mastering Growth เป็นจุดเน้นและเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบันโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงของความรู้และทักษะต่างๆ กล่าวคือมีความรู้และทักษะใหม่ๆ ที่ผู้เรียนจำเป็นต้องเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เช่น ความรู้และทักษะเกี่ยวกับการใช้

เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) ความรู้เกี่ยวกับการดูแลรักษาสุขภาพทักษะการทำงานอย่างสร้างสรรค์ ทักษะการทำงานข้ามวัฒนธรรม เป็นต้น

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วดังกล่าวทำให้การจัดการเรียนรู้แบบเดิมต้องมี การปรับตัวในการที่จะ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว ไม่เชื่องช้า แต่เป็นการเรียนรู้ที่เข้มข้น เป็นการเรียนรู้เชิงลึก (Deep learning) รู้จริง รู้ชัดซึ่งหากความเจริญของงานทางการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นไปอย่างเชื่องช้าจะทำให้ ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่ไม่ทันโลก ความรู้และทักษะที่ผู้เรียนมีอยู่นั้นไม่สามารถตอบสนองความต้องการของ โลกอาชีพ ทำให้มีความเสี่ยงสูงที่จะหางานทำไม่ได้ ด้วยเหตุนี้ผู้สอนจึงควรวิจัยและพัฒนาวัตกรรมการจัดการ เรียนรู้ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและเข้มข้น (Mastering Growth) การเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ที่ จะสามารถพัฒนาผู้เรียนไปสู่โลกของการทำงานสร้างสรรค์ได้นั้น ผู้สอนควรค้นหาความเก่งของผู้เรียนแต่ละคนให้ พบแล้วส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาความเก่งของตนเองให้ก้าวหน้าขึ้นไป (Collective Intelligence) นำความเก่งของ ตนเองไปเชื่อมโยงกับความเก่งของคนอื่นแล้วนำไปสู่การสร้างสรค์นวัตกรรมผู้เรียนแต่ละคนมีความฉลาดทาง สติปัญญาหรือความเก่งที่ไม่เหมือนกันความเก่งเหล่านี้ล้วนมีคุณค่าที่ผู้สอนควรค้นหาความเก่งของผู้เรียนแต่ละคน ให้พบแล้วนำมาออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้แต่ละคนเชื่อมต่อกับความเก่งของตนเองกับความเก่งของเพื่อนเพื่อ เป็นการรวมพลังความเก่งและสรค์นวัตกรรมออกมา

Collective Intelligences หมายถึง การรวมพลังความฉลาดหรือความเก่งของผู้เรียนแต่ละคนเข้า ด้วยกันอย่างลงตัวเกิดเป็นพลังทางความคิดและพลังแห่งการสร้างสรค์นวัตกรรมเมื่อผู้เรียนมีการรวมพลังความ เก่งกันได้แล้วพลังแห่งการสร้างสรค์นวัตกรรมจะเกิดขึ้นตามมา

ด้วยลักษณะและบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านสังคมวัฒนธรรม เทคโนโลยี ส่งผลให้กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องปรับตัวเองเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะ อย่างยิ่งภาวะการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด19 (covid19) ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการศึกษา กระบวนการเรียน อย่างสร้างสรรค์จึงสามารถนำมาใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนได้เพื่อปรับตัวตามการ เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ในเชิงลึก

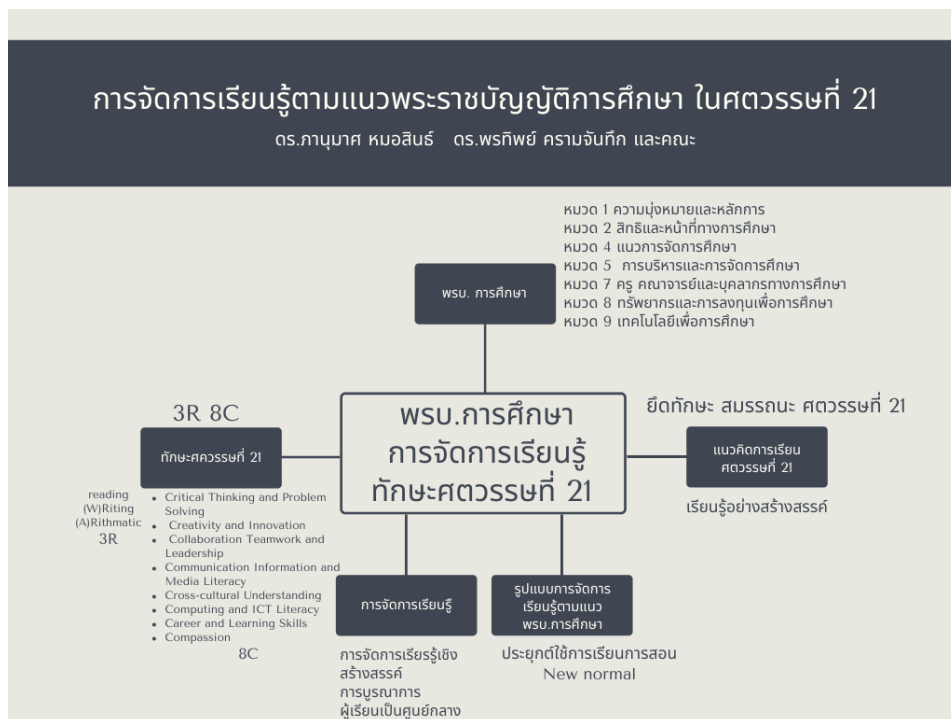
สรุปแนวคิดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

สุปรียา ศิริพัฒนกุลขจร. (2555) กล่าวว่า การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21(The 21st Century Learning) ปัจจุบันโลกได้เข้าสู่คริสต์ศตวรรษที่ 21 มาเกือบ 2 ทศวรรษแล้ว ความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อาจทำให้คน ในยุคก่อนปรับตัวได้ไม่เท่าทันกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วภาคีเพื่อทักษะแห่ง ศตวรรษที่ 21 (ThePartnership for 21st Century Skills) จึงได้เสนอแนวคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่ง คณะกรรมการจัดทำพจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัยราชบัณฑิตยสถานได้จัดทำคำอธิบายไว้ ดังนี้ ทัก ษ ะ แห่งศตวรรษที่21 หมายถึง กลุ่มความรู้ ทักษะ และนิสัยการทำงานที่เชื่อว่าจะมีความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จในการ เรียนรู้ตลอดชีวิต (ราชบัณฑิตยสถาน.2540.) ซึ่งทักษะดังกล่าวนี้เป็นผลจากการพัฒนากรอบความคิดการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 (21st Century Learning Framework) โดยภาคีเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เบอร์นีทริลลิง และ ชาลส์แฟเดล (Bernie Trilling & Charles Fadel) ได้เสนอในหนังสือ 21st Century Skills : Learning for Life in Our Times (2009) เป็นสมการดังนี้ 3Rs x 7Cs = ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21โดย 3Rs ประกอบด้วย ทักษะการ รู้หนังสือ ได้แก่ Reading (ทักษะการอ่าน) Writing (’Riting-ทักษะการเขียน) และ Arithmetic (’Rithmetic-

ทักษะเลขคณิต) ส่วน 7Cs ประกอบด้วย ทักษะ 7 ด้าน คือ 1.ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (critical thinking and problem solving) 2.ด้านการสื่อสารสารสนเทศและการรู้เท่าทันสื่อ (communications, information, media literacy) 3.ด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ (collaboration, teamwork and leadership) 4.ด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (creativity and innovation) 5.ด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (computing and ICT literacy) 6.ด้านการทำงาน การเรียนรู้ และการพึ่งตนเอง (career and learning self-reliance) และ 7.ด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (cross-cultural understanding)

ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นเป้าประสงค์พลเมืองโลกของการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ที่ช่วยชี้นำวิธีการสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนาชีวิตของผู้เรียนให้มีคุณภาพและประสบความสำเร็จเพื่อการดำรงชีวิตในคริสต์ศตวรรษที่ 21 วิสัยทัศน์การปฏิรูปการศึกษาไทยในทศวรรษที่สอง (2552-2561) กำหนดให้ “คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ” โดยมีจุดเน้นการปฏิรูป 3 เรื่อง ได้แก่ 1.พัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ 2.โอกาสทางการศึกษาเปิดโอกาสให้คนไทยเข้าถึงการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ 3.การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของสังคม

คุณภาพของการศึกษาและการเรียนรู้จะต้องบรรลุ 4 คุณภาพ คือ 1.คุณภาพคนไทยยุคใหม่ 2.คุณภาพครูยุคใหม่ 3.คุณภาพแหล่งเรียนรู้/สถานศึกษายุคใหม่ 4.คุณภาพการบริหารจัดการใหม่ โดยกำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองไว้ ดังนี้ 1.คนไทยและการศึกษาไทยมีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากล 2.คนไทยใฝ่รู้ :สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง รักการอ่านและแสวงหาความรู้ 3.คนไทยใฝ่ดี :มีคุณธรรมพื้นฐาน มีจิตสำนึกและค่านิยมที่พึงประสงค์เห็นประโยชน์ส่วนรวม มีจิตสาธารณะ มีวัฒนธรรมประชาธิปไตย 4.คนไทยคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ :มีทักษะในการคิดและปฏิบัติ มีความสามารถในการ แก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีความสามารถในการแข่งขัน นโยบายหลักเพื่อขับเคลื่อนในประเด็นหลักที่ 1 กระบวนการเรียนรู้ใหม่ เช่น นโยบายพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์เทคโนโลยี ภาษาไทย ภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศอื่น และ เทคโนโลยีสารสนเทศ นโยบายการปรับหลักสูตรการเรียนการสอนเน้นกิจกรรมมากขึ้น นโยบายส่งเสริมการสอนแบบใหม่โดยใช้วิจัยโครงการ และกิจกรรม อีกทั้งยังกำหนดประเด็นหลักที่ 2 การพัฒนาครูยุคใหม่โดยพัฒนาครูด้านวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี ภาษาไทย อังกฤษ และภาษาต่างประเทศอื่นและเทคโนโลยีสารสนเทศพัฒนาครูประจำการให้เป็นครูยุคใหม่จะเห็นได้ว่าประเด็นหลักการพัฒนาครูจึงเป็นประเด็นหลักที่สำคัญในการขับเคลื่อนส่งผลให้การพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ปัจจัยความสำเร็จที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 และกรอบแนวคิดที่ได้และเราสามารถสรุปนำไปออกแบบการศึกษา ดังรูปภาพ

รูปภาพแสดงกรอบแนวคิดการจัดเรียนรู้ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาในศตวรรษที่ 21

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าศตวรรษที่ 21 เป็นยุคสมัยแห่งการเปลี่ยนแปลงทุกด้านเช่นการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การขยับตัวทางด้านเทคโนโลยีหรือแม้กระทั่งการนำข้อมูลต่างๆ มากมายมาเป็นฐานแห่งการพัฒนากระบวนการต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษา ทำอย่างไรจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงและสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างดีและมีสมรรถนะในการใช้ชีวิตเพื่อต่องานอาชีพในศตวรรษที่ 21 ต่อไป

บรรณานุกรม

- การศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21. (2564).<https://sites.google.com/site/khongkrit201120001/phlphlit-bukhkhhl-ni-stwrrs-thi-21> สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2564)
- พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับ 2.(2563). <https://www.pcccr.ac.th/filesAttach/OIT/O3/1.pdf> สืบค้นเมื่อ วันที่ 11 กรกฎาคม 2563)
- วิชัย วงษ์ใหญ่และมารุต พัฒนาผล.(2563). การเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์.กรุงเทพฯ : จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และ มารุต พัฒนาผล.(2563).สร้างสรรคการเรียนรู้ด้วยตนเองCreate Your Course packs. ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- สุปรียา ศิริพัฒน์กุลขจร. (2555). การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (The 21st Century Learning). The NAS Magazine มหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าธนบุรี. 2, (18-20).